

PIA QUIST

Frøuwerne på tjørvet. Hvordan Amager- og Skovshoved-dialekterne forblev in business i indre by København

Københavns Universitet

I Danmark accelererede standardiseringen og dialektudjævningen i det 19. og 20. århundrede og efterlod kun meget få områder – perifert fra København – med talere af traditionelle dialekter. Med udgangspunkt i hovedstaden som landets stærke normcenter ændrede danskerne deres talesprog i retning af københavnernes. I den sammenhæng fremstår det som uventet, at så sent som i 1970'erne og 1980'erne, kun få kilometer fra Københavns indre by, talte folk dialekter, der var bemærkelsesværdigt anderledes end københavnernes. I århundreder levede folk som landmænd og fiskere på Amager og i Skovshoved. De boede ikke isoleret uden kontakt til den store og voksende by København. Tværtimod, så langt tilbage som vi kan se i kilderne, dannede Amagerbønderne og Skovshovedfiskerne en integreret del af Københavns historie, da de hver dag gik til byens markedspladser for at sælge deres afgrøder og fisk.

Baseret på analyser af båndet dialektmateriale samt billeder og skriftligt kildemateriale fra henholdsvis Københavns Museum og Center for Dialektforskning ved Københavns Universitet vil jeg i denne præsentation angive nogle mulige forklaringer på, hvorfor skovserne og amagerbønderne så langt op i 1900-tallet holdt liv i henholdsvis skovshoveddialekten og amagermålet. Jeg vil anlægge et sociolingvistisk perspektiv og argumentere for, at dialekterne ikke kun fungerede som lokale identitetsmarkører i en modsætningsrelation til det københavnske borgerskab, men også, og formentlig endnu vigtigere, at dialekterne har fungeret som 'branding', når skovserne og amagerbønderne har solgt deres varer på de københavnske torve. Dialekten har slet og ret været et tegn på kvalitet og autenticitet.

Det præsenterede projekt er en del af *Omegnsdialekterne i de københavnske lyduniverser 1600-1950*, der er en del af det større tværfaglige forskningsprojekt *Lyden af Hovedstaden*, som er et samarbejde mellem dialektforskere, historikere og arkæologer.